

POSTANOWIENIE

Dnia 28 lutego 2024 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Mirosław Sadowski (przewodniczący, sprawozdawca)

SSN Aleksander Stępkowski

SSN Paweł Wojciechowski

w sprawie ze skargi R. S.

na naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy bez nieuzasadnionej zwłoki
w postępowaniu przed Sądem Apelacyjnym w Warszawie w sprawie o sygn.
III APa 16/22,

z udziałem Skarbu Państwa - Prezesa Sądu Apelacyjnego w Warszawie
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Kontroli Nadzwyczajnej i Spraw
Publicznych w dniu 28 lutego 2024 r.,

oddala skargę.

Aleksander Stępkowski Mirosław Sadowski Paweł Wojciechowski

UZASADNIENIE

Pismem z 1 grudnia 2023 r. pełnomocnik R. S. (dalej: „skarżący”) złożył
skargę na przewlekłość postępowania toczącego się przed Sądem Apelacyjnym w
Warszawie pod sygn. akt III APa 16/22. Skarżący wniósł o:

- (1) stwierdzenie, że w postępowaniu toczącym się przed Sądem Apelacyjnym
w Warszawie (III APa 16/22) doszło do przewlekłości postępowania;
- (2) zasądzenie od Skarbu Państwa - Sądu Apelacyjnego w Warszawie
na rzecz skarżącego kwoty 20.000,00 zł;

(3) zasądzenie od Skarbu Państwa - Sądu Apelacyjnego w Warszawie na rzecz skarżącego kosztów zastępstwa procesowego w sprawie oraz zwrot kosztów wniesienia skargi.

W uzasadnieniu pisma skarżący wskazał, że w dniu 17 maja 2022 roku wniósł apelację od wyroku Sądu Okręgowego w Warszawie XIV Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych sygn. akt XIV P 61/20. W apelacji skarżący złożył między innymi wnioski o rozpoznanie sprawy poza kolejnością wpływu do wydziału, o zwolnienie go od kosztów procesu oraz wniosek o ustanowienie dla Skarżącego pełnomocnika z urzędu. Jak wynika z Portalu Sądów Apelacji Warszawskiej sprawa wpłynęła do Sądu Apelacyjnego 20 maja 2022 roku. Wniosek Skarżącego o ustanowienie pełnomocnika z urzędu został rozpoznany dopiero w dniu 2 października 2023 roku, to jest w przeddzień rozprawy wyznaczonej na 3 października 2023 roku, co było także powodem zdjęcia sprawy z wokandy. Od wpływu apelacji minęło półtora roku w trakcie którego Sąd Apelacyjny nie rozpoznał wniosku Skarżącego koniecznych do rozpoznania sprawy co spowodowało przewlekłość postępowania.

Odpowiedź na powyższą skargę złożył Prezes Sądu Apelacyjnego w Warszawie. W piśmie z 18 stycznia 2024 r. wniósł o odrzucenie skargi lub ewentualnie – na wypadek nieuwzględnienia tego wniosku – o oddalenie skargi.

W uzasadnieniu pisma Prezes Sądu Apelacyjnego w Warszawie wyjaśnił, że w niniejszej sprawie nie można stwierdzić beczynności ani opieszałości Sądu Apelacyjnego w Warszawie. Nie wystąpiły odstępstwa od czasu zwyczajowo koniecznego do wykonania czynności niezbędnych do rozpoznania sprawy Skarżącego. Postępowanie w tej sprawie nie jest prowadzone w sposób rozwlekły.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga jest niezasadna i zasługiwała na oddalenie.

Zgodnie z art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 17 czerwca 2004 r. o skardze na naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy w postępowaniu przygotowawczym prowadzonym lub nadzorowanym przez prokuratora i postępowaniu sądowym bez nieuzasadnionej zwłoki (tekst jedn. Dz.U. 2023,

poz. 1725, dalej: „ustawa o skardze na przewlekłość postępowania”), strona może wnieść skargę o stwierdzenie, że w postępowaniu, którego skarga dotyczy, nastąpiło naruszenie jej prawa do rozpoznania sprawy bez nieuzasadnionej zwłoki, jeżeli postępowanie zmierzające do wydania rozstrzygnięcia kończącego postępowanie w sprawie trwa dłużej niż to konieczne dla wyjaśnienia istotnych okoliczności faktycznych i prawnych albo dłużej niż to konieczne do załatwienia sprawy egzekucyjnej lub innej dotyczącej wykonania orzeczenia sądowego (przewlekłość postępowania).

Ustawa nie określa terminu, po upływie którego następuje przewlekłość postępowania. W orzecznictwie Sądu Najwyższego przyjmuje się, że stan taki będzie miał zasadniczo miejsce w przypadku beczynności sądu drugiej instancji w zakresie wyznaczenia terminu rozprawy apelacyjnej, przekraczającej 12 miesięcy (tak np. postanowienia Sądu Najwyższego: z 9 stycznia 2019 r., I NSP 4/18; z 10 czerwca 2020 r., I NSP 67/20; z 21 lutego 2018 r., III SPP 3/18). Jednocześnie należy zaznaczyć, że dla oceny, czy w danej sprawie doszło do przewlekłości postępowania, znaczenie ma nie tylko sam sztywny upływ czasu, ale wymagają również rozważenia wszystkie okoliczności wpływające na przebieg danego postępowania – w tym również podejmowane przez sąd czynności oraz postępowanie skarżącego. W orzecznictwie Sądu Najwyższego podkreśla się, że przewlekłość postępowania może nastąpić zarówno wtedy, gdy sąd nie podejmuje żadnych czynności, jak i wtedy, gdy je podejmuje, ale są one nieprawidłowe i w ich następstwie dochodzi do zwłoki w rozpatrzeniu sprawy (np. postanowienie Sądu Najwyższego z 24 lutego 2016 r., III SPP 53/15).

W niniejszej sprawie Sąd Apelacyjny w Warszawie podejmował czynności, które zmierzały do rozpoznania sprawy, m.in. przeprowadził czynności techniczne, związane z doręczeniem odpisów pism procesowych oraz dwukrotnie niezwłocznie zostali wyznaczeni sędziowie sprawozdawcy. Nie można pominąć również okoliczności, że Skarżący złożył w toku postępowania apelacyjnego szereg wniosków, które musiały zostać rozpoznane - o rozpoznanie apelacji przez prawidłowo obsadzony skład Sądu Apelacyjnego w Warszawie (k. 983), o wyłączenie SSA E. S. wnioskiem z dnia 24 maja 2022 r. (k. 1010-1011), o wyłączenie SSA A.A. i SSA D.M. wnioskiem z dnia 26 maja 2022 r. (k. 1014-1017)

od orzekania w przedmiotowej sprawie oraz o zwrócenie się do Sądu Najwyższego o wskazanie innego sądu równorzędnego, który rozpoznałby jego sprawę.

Wnioskiem z dnia 7 czerwca 2022 r. skarżący wniósł o rozpoznanie sprawy przez konkretnie wskazanych przez siebie sędziów Sądu Apelacyjnego (k. 1054 i nast.).

Skarżący wielokrotnie kwestionował skład Sądu Apelacyjnego w Warszawie w przedmiotowej sprawie, co determinowało podjęcie takich czynności jak odebranie oświadczeń od wskazanych we wnioskach o wyłączenie sędziów (k. 1068-1073) czy też ponowne kierowanie sprawy do losowania przydziału sędziiego referenta z wyłączeniem sędziów objętych wnioskami o wyłączenie.

Skarżący wnioskiem z dnia 1 sierpnia 2022 r. (k. 1089-1093) wniósł również o zmianę Sądu Apelacyjnego w Warszawie na Sąd Apelacyjny w Poznaniu. Z kolei pismem z dnia 12 maja 2022 r. wniósł skargę na rażące zachowanie zawodowe SSA A. A. uchybiające godności sprawowanego urzędu sędziiego oraz powadze wymiaru sprawiedliwości (k. 1101-1101v). Następnie skarżący pismem z dnia 4 kwietnia 2022 r. złożył skargę na umyślne i zawinione działanie Sądu Okręgowego w Warszawie na szkodę powoda w sprawie pod sygn. XIV P 61/20 (k. 1102-1103).

W dniu 8 sierpnia 2022 r. skarżący złożył wniosek o zbadanie wymogów bezstronności i niezawisłości sędziiego (k. 1132-1136).

Postanowieniem z dnia 20 października 2022 r. Sąd Najwyższy odmówił przekazania sprawy do rozpoznania innemu sądowi równorzędnemu na podstawie art. 44¹ § 1 k.p.c.

Następnie skarżący 21 października 2022 r. złożył wniosek o wyłączenie wszystkich sędziów III Wydziału Pracy i Ubezpieczeń Społecznych Sądu Apelacyjnego w Warszawie, za wyjątkiem sędziów przez siebie wskazanych (k. 1157-1158).

Z kolei wnioskiem z dnia 12 listopada 2022 r. wniósł o natychmiastowe wyłączenie wylosowanego sędziiego referenta, jak również pozostałych sędziów II Wydziału Sądu Apelacyjnego w Warszawie od rozpoznawania jego spraw (k. 1179-1180). Pismem z dnia 5 grudnia 2022 r. skarżący ponownie wniósł o przekazanie sprawy do rozpoznania Sądowi Apelacyjnemu w Poznaniu (k. 1195).

Postanowieniem z dnia 8 grudnia 2022 r. Sąd Apelacyjny w Warszawie, sygn. III APo 20/22 umorzył postępowanie wywołane wnioskami o wyłączenie sędziów D.S. i M.R. wobec cofnięcia wniosków przez skarżącego pismami z 14 listopada 2022 r. oraz z 5 grudnia 2022 r. (k. 1205-1206).

Postanowieniami z dnia 8 grudnia 2022 r. wydanymi w prawie o sygn. III APa 16/22, III APz 13/22 Sąd Apelacyjny w Warszawie odrzucił jako niedopuszczalny wniosek skarżącego o rozpoznanie apelacji przez prawidłowo obsadzony skład Sądu Apelacyjnego w Warszawie (k. 1208), umorzył postępowanie wywołane wnioskami powoda o wyłączenie od orzekania w niniejszej sprawie sędziów III Wydziału Pracy i Ubezpieczeń Społecznych Sądu Apelacyjnego w Warszawie (k. 1210) oraz odmówił przekazania sprawy innemu sądowi równorzędnemu (k. 1213).

W takim stanie rzeczy, skarżący w dalszym ciągu formułował skargi na powyższe postanowienia (k. 1220-1223), jak również pisma kategorycznie odmawiające Sądowi Apelacyjnemu w Warszawie prawa do rozpoznania jego apelacji (k. 1249-1250).

Postanowieniem z dnia 20 marca 2023 r. Sąd Apelacyjny w Warszawie sygn. III APo 9/23, odrzucił wniosek Skarżącego z dnia 8 grudnia 2022 r. o wyłączenia sędziów.

Skarżący wniósł następnie zażalenie na powyższe postanowienie, które zostało odrzucone przez Sąd Apelacyjny w Warszawie w dniu 23 maja 2023 r., III APzp 8/23 (k. 1352).

Postanowieniem z dnia 1 czerwca 2023 r., sygn. III Sk 23/23 Sąd Apelacyjny w Warszawie odrzucił skargę na naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy w postępowaniu sądowym bez nieuzasadnionej zwłoki w sprawie o sygn. akt III APa 16/22 i III APz 13/22 (k. 1362 i nast.)

Kolejno 12 czerwca 2023 r. skarżący wniósł o stwierdzenie nieważności postanowienia z dnia 23 maja 2023 r. (k. 1379 i nast.).

Skarżący pismem z dnia 24 lipca 2023 r. uzupełnił także stanowisko w przedmiocie wniesionej w sprawie apelacji (k. 1397 i nast.).

W dniu 3 października 2023 r. skarżący złożył załącznik do protokołu rozprawy apelacyjnej (k. 1472-1474).

Zdaniem Sądu Najwyższego, na podstawie wyżej wskazanych okoliczności sprawy, nie ulega wątpliwości, że działania skarżącego skutkowały wydłużeniem czasu postępowania. Posiedzenie niejawne w sprawie odbyło się po upływie niecałych 19 miesięcy od czasu wpływu apelacji wraz z aktami sprawy do Sądu Apelacyjnego w Warszawie, bowiem Sąd Apelacyjny w Warszawie zobligowany był do rozpoznania kolejno składanych przez skarżącego wniosków. Zatem nie można uznać by okres ten prowadził do naruszenia prawa strony do rozpoznania sprawy bez nieuzasadnionej zwłoki.

Biorąc pod uwagę powyższe, Sąd Najwyższy na podstawie art. 12 ust. 1 ustawy o skardze na przewlekłość postępowania, orzekł jak w sentencji.

Aleksander Stępkowski Mirosław Sadowski Paweł Wojciechowski

[SOP]

[ms]